

יקר יותר. ההצעות הופנו אל מודעי קודם נסיעתו למכסיקו. וקבלת אחת מהן היתה עשויה לחסוך כסף רב למדינת ישראל. אף-על-פי-כן התקבלה ההצעה היקרה — בגלל זהותו של המתווך, אשר הציע ל- העביר חלק מעמלתו לידיים אחרות.

פרשה נוספת. המזכרת במידע שמסר חשאי למיטרה. נוגעת לקשרייה הנפט שבין ישראל ובין מדינה. גם כאן נאמר, בחומר המודיעיני שברשות המיטרה. העביר המתווך חלק מעמלתו לידיים ישראליות. פרשה שלישית. הדומה לשניה. נוגעת לקשרייה הנפט שבין ישראל ובין מדינה מסוימת.

ככל המידע הזה אין שום הוי כחות לכך שמודעי קיבץ עמדה כלשהי. זהו מידע גזומי לחלוטין, שהשימוש בו, לצורך שאילתה מרשיעה ופירסומה, גרר את תגו בתו הזועמת והנחרצת של מודעי.

בבקשו להתגונן מפני התקפתו של מודעי. טען חשאי. שיחד עם המידע מסר גם שם של אדם המוכן להעיד על עיסקות לא- כשרות. שם כזה אכן מצוי ברשות המישר. זהו אדם שאינו ממלא תפקיד ציבורי, והוא לא נחקר עד עתה על-ידי אגף החקרי רות של המיטרה.

פגישה במחתרת

אשר נשאל מודעי לגבי מידע זה על-ידי כתב העולם הזה, אמר שמעור לם לא שמע על הדברים הללו. הוא אמר

ח"כ חשאי שטח הפקר רחב

שהיה במכסיקו כמה פעמים, אך מעולם לא ביצע עיסקת-רכישה, אלא דן בנושאים של מדיניות-אנרגיה בלבד. לפני שבוע אמר מודעי דברים דומים גם בהופעתו לפני ועדת-הכנסת, שדנה בתלונתו נגד חשאי. הוא מסר שם כי מעולם לא עסק בעיסקי-נפט ספציפיים. ועדת-הכנסת קיב- לה את גירסתו וחזרה עליה בהחלטתה. המרשיעה את חשאי. בעדותו בוועדה אמר ראש מינהל-הדלק, שימעון גילבוע. שהי מידע שבידי חשאי הוא חסרי-סוד, ולא יתכן שלמודעי היתה נגיעה בפרשת רכישה כלשהי. מפני שהשר לא עסק אף פעם

השר מודעי

הכל חייב היה להיעשות בחשאיות מוחלטת...

מענף-התיווך על-ידי הליוויינים, שלהם יש מעין חוקה על הרכישה למען ישראל — המיליארדרים שאול אייזנברג וניסים גאון.

פרשה זו עשויה להבהיר מה יכוז להיות מקורה של שמועה מסוימת — גם היא חסרת כל הוי כחות — שהתרוצצה במיפדגה הליברלית, ושעל-פיה הגיעו לקופת המיפדגה, ולסיעות מסוימות בתו- כה, סכומי-כסף גדולים ממקורות מיסתוריים. כאשר התחילה לסעור פרשת-חשאי, ואיש לא ידע שי המידע שמסר למיטרה נוגע ל- מודעי, חששו שם שהמידע שבידי המיטרה נוגע לפרשה זאת.

השר מודעי נשאל על-ידי העולם הזה גם לגבי הפרשה האחרונה. הוא היפנה את הכתב אל ראש מינהל-הדלק, שימעון גילבוע. אך גילבוע התחמק במשך כל השבוע האחרון מיטחה עם העולם הזה, למרות שבידי כתב השבועון היה אישור

יש פוליסות נוספות כמוה, וגם להן יפה השתיקה. עד כאן סיפורו המלודרמטי של מודעי. מן הדברים ברור שאין מדובר בעיסקה שנחתמה בפועל.

אך ברור גם שהשר עסק בעיסקי קיינפט ממש, לפחות בפעם הזאת. כאשר נשאל ענין מודעי עניניו "העולם הזה", אמר שגם בפרשה זו עסק בענייני מדיניות בכר, וזא חתם על עיסקה.

שניים

נופנו

ע יסקות כמו זו, שתיאר מודעי בלשונו הציורית, אכן מתרחשות בעולם עיסקי- הנפט, ומדינת-ישראל, המוחרמת באורח רישמי על-ידי ספקיות-הנפט הערביות, זקוקה להן יותר ממדינות אחרות. בעולם- הנפט פועלות, באופן רישמי, החברות הגדולות המספקות את הנפט, והמדינות

אחת בעיסקת-נפט, לא על-יפי המציאות ולא על-יפי הפרוצדורה. גילבוע גם אמר לחברי הוועדה כי קיים תהליך ארוך ומי סובך לגבי אישור עיסקת-נפט, ולא יתכן שיעשו על-ידי אדם אחד.

דברים אלה עומדים בניגוד למה שעשוי להשתמע מסיפור שסיפר מודעי עצמו לעורך המוסף השבועי עו של יומון "הארץ", כי 25 במאי 1979.

וכך נאמר בכתבה:

מכונתו של יצחק מודעי נעצרה בפיתחו של מלון-פאר במרכז מנחטן. זה כאן, בחדר 426, אמר המתווך והוסיף: "אני אמתין לך למטה".

מודעי שם את פעמיו אל אכסדרת ה- מלון, כששומר-ראשו נצמד אליו כצל. כעבור עשר דקות הגיעה למקום מכונת- קאדילאק שחורה. גבר גבה-קומה ושומר- ראשו פנו אף הם למלון. לאחר-מכן ניצבו שני שומרי הראש בקצה הפרוודור הארוך. בתוך החדר התיישבו פנים-אליפנים רק

אינטרסים אדירים לרוויחים במצב הקיים - ואין הם מעוניינים בפיקוח על עיסקי-הנפט

מיוחד לראיון, שניתן לו על-ידי דובר מישרד-האנרגיה, יצחק שימרון.

דרושה

חקירה!

את השאלות המטרידות בפרשה כולה היא: מדוע לא מונה מודעי כשר-האנרגיה בממשלתו השניה של בגין. תשובתו של מודעי: "פשוט מאוד. לא רציתי בתפקיד. הרגשתי שמיציתי אותו, ולא רציתי לטחון מים. ביקשתי לעצמי תפקיד כלכלי אחר, וזה לא סוד." מודעי אכן ביקש לעצמו את תפקיד שר-התעשייה והמיסחר, ואף הגיע להסכם על-יך עם כמה מתבריו השרים במיפדגה. אך אלה נטשו אותו ברגע האחרון, והניחו לבגין למנות תחתיו את גידעון פת.

ה"כ חשאי התבקש להגיב על הדברים המופיעים כאן, אך סירב לומר דבר ביחס אליהם. הוא רק הצהיר שלדעתו לא הפר שום תקנה מתקנות-הכנסת. כאשר הגיש את השאלתה שלו, והוא מבקש שתיערך חקירה ממצה של הפרשה כולה.

יתכן שלפרשה לא יהיה המשך בעתיד הקרוב. בלי שום קשר לשירבוב שמו של מודעי לעיסקי-הנפט. אין ספק שדרושה חקירה רצינית במיכלול עיסקי-הדלק של מדינת-ישראל. סכומי-הכסף המוצאים על קניית הנוזל השחור מהווים חלק נכבד מכלל התקציב הלאומי, ומידת-הפיקוח על הוצאת הכסף אינה עומדת בשום יחס למורכבות העסקים האלה ולהיקפם. בהתחשב באינטרסים האדירים המרוויחים יפה כתוצאה מהמצב הקיים, ובשנחוחות שיש לבעניי- האינטרסים האלה בממשלת-ישי- ראל, אך גם באופוזיציה, קשה להניח שפיקוח מעין זה אכן יופי- על בעתיד. שלמה פרנקל

והחברות הקונות אותו. בין שתי הקבוצות יש שטח-הפקר נרחב, שבו מתרוצצים מתור- כים, הקרויים "ברוקרים" בלשון-המקצוע. עבודתם של אלה כרוכה לעתים קרובות בתשלומי-ישוד, ובהעברת עמלות — או חלק מהן — לידי אנשים, או אף מיפלגות. בארץ קונות אל הדלק שלוש החברות הגדולות, דלק, פז וטונוול, כאשר מינהל- הדלק מאשר עיסקות, ורשאי לאשר גם חריגות מבחינת תנאי-המחירים. לידיעת העולם הזה הובאה פרשה מסוימת, היכולה להטיל אור על הדרך שבה מבוצעות העיסקות הללו.

שני ישראלים הציעו חברה עיס- קת-נפט, שעתידה היתה להיעשות בשוק החופשי — שוק-ה"ספוט" בהולנד. שני הישראלים הופנו אל השר מודעי, והוא היפנה אותם אל מינהל הדלק.

פקיד בכיר במינהל הדלק נתן לשני הישראלים, "אור ירוק", אך ביקש מהם התחייבות בכתב, שיעבירו חלק מעמלתם לשורה של חשבונות-בנקים של אזרחים ישראלים. האיש במינהל-הדלק אמר ל- אחד הישראלים כי הוא מבקש ממנו התחיי- בות בכתב, מכיוון שהינו "חדש במיקצוע".

מאוחר יותר נשלחו בפרשה זו הודעות בטלסק לחמישה אנשים. ששניים מהם לא היו כלל עובדי מישרד-האנרגיה או מינהל- הדלק. אחד האנשים האלה היה פקיד בכיר במישרד-התיקשות, ואחר היה מיליונר, בעל אולמיה-תחנות בחולון.

השר והאלמוני. הוא היה זקן, אבל נמרץ וחריף-מוח. צנוע בהתנהגותו, אבל עשיר בקורח. איש שבשליטתו מקורות אספקת נפט גולמי בכמויות העולות בהרבה על צרכיה של מדינת-ישראל.

האיש לא ביקש דבר. יצחק מודעי רצה נפט. תחילה דיבר בלשון של אנשי-עסקים, דיבר על רווחים טובים ועל קנייה במזר ממים, כסף מיד ליד, בלי תיווך מיותר. הזקן שתק.

"דיברתי כשעתיים והוא ישב, הקשיב ללא נייע, עד שחשתי שאני מדבר אל הקיר", נזכר מודעי. "בתום השעה השניה שיניתי את הנוסח, והתחלתי לדבר אל ליבו.

"דליתי מנבכי זיכרוני את כל אשר ידעתי, דיברתי על חשיבות קיומה של מדינת-ישראל. הוא המשיך לשבת, אטום כסלע, וכבר רציתי לוותר, כאשר לפתע הבחנתי בויק בעיניו. באותו רגע ידעתי שמצאתי דרך גם לליבו וגם למקורי-אספקה חשוב.

"בן-ישיחי נמנה עם סוחריה-הנפט הביני- לאומיים, שאת רוב עיסקיהם הם עושים עם ארצות-ערב. הכל חייב היה להיעשות בחשאיות מוחלטת, בלי מיסמכים חתומים ובלי עדים, ולא דווקא מייד. לא היה כל טעם לסכן את הסוחר ביחסים עם ישראל. די היה לי בוודאות, שאם ייכלו כל הקיצים וייסגרו הברזים — הברז הזה יפתח ב- שבילנו.

"לפני שפנה לדרך חיבק אותי האיש היבוק עז. מעולם לא חשבתי שכוח כה רב במותניו. הוא רכן עלי, וכשנפרד מעמי, שמת לי לב שדשי-הצווארון שלי רטוב. האיש כבה. היה זה מעמד כה מרגש, עד שאיני יודע מה גרם לי סיפוק יותר: המסת הלב — או מציאת החשאי בנריווק סיפק למדינת- ישראל כעין פוליסת-ביטוח לשעת-החירום.